

<http://www.stat.si/StatWeb/pregled-podrocja?idp=86&headerbar=0>.

Primanjkljaj in dolg države, računi države

Primanjkljaj države let 2014	-1.883 (mio. EUR)			
Neto posojanje (+) / neto izposojanje (-) let 2014	-5,0 (% od BDP)			
Dolg države let 2014	30.133 (mio. EUR)			
Dolg države let 2014	80,8 (% od BDP)			
Obremenitve z davki in socialnimi prispevki let 2014	36,8 (% od BDP)			

<http://www.stat.si/statweb/pregled-podrocja?idp=116&headerbar=2>.

Stopnja tveganja revščine v letu 2014 nespremenjena (14,5 %), dohodki gospodinjstev nekoliko višji

Stopnja tveganja revščine (14,5 %) in stopnja tveganja socialne izključenosti (20,4 %) sta bili v letu 2014 enaki kot v prejšnjem letu. Obe sta bili v vzhodni Sloveniji višji kot v zahodni Sloveniji. Povprečni letni razpoložljivi dohodek gospodinjstev je bil za 248 EUR višji kot v prejšnjem letu.

V letu 2014 živelo pod pragom tveganja revščine 290.000 oseb

Po podatkih iz Raziskovanja o dohodkih in življenjskih pogojih (SILC) za leto 2014 je bila stopnja tveganja revščine v Sloveniji 14,5-odstotna. To pomeni, da je v Sloveniji živelo pod pragom tveganja revščine 14,5 % ali približno 290.000 oseb.

Letni prag tveganja revščine za enočlansko gospodinjstvo je znašal 7.146 EUR; razpoložljivi neto dohodek oseb, ki so živele pod pragom tveganja revščine, je bil torej nižji od 596 EUR na ekvivalentno odraslo osebo na mesec. Prag tveganja revščine za štiričlansko družino z dvema odraslima in z dvema otrokoma, mlajšima od 14 let, je znašal 1.251 EUR na mesec, prag za dvočlansko gospodinjstvo brez otrok pa 893 EUR na mesec.

Stopnja tveganja revščine se glede na prejšnje leto ni spremenila. Prag tveganja revščine se je zvišal za 35 EUR na leto. Izračun temelji na dohodkih, prejetih v letu 2013; leto 2013 je bilo namreč dohodkovno referenčno leto v raziskovanju za leto 2014. V letu 2013 se je nekoliko zvišal povprečni razpoložljivi dohodek gospodinjstev, mediana razpoložljivega dohodka in z njo tudi prag tveganja revščine.

V letu 2014 se je nadaljevala rast neenakosti porazdelitve dohodka med gospodinjstvi, saj se je vrednost Ginijevega količnika zvišala za 0,6 odstotne točke, vrednost razmerja kvintilnih razredov pa za 0,1 odstotne točke.

Med vsemi osebami pod pragom tveganja revščine so največji, 26-odstotni, delež predstavljali upokojenci (18 % upokojene ženske in 8 % upokojeni moški), sledile so brezposelne osebe s 24-odstotnim deležem, nato mladoletni otroci z 19-odstotnim deležem in delovno aktivne osebe z 18-odstotnim deležem, najmanj, 13 %, pa je bilo med osebami pod pragom tveganja revščine drugih neaktivnih oseb (nezmožnih za delo, gospodinji, študentov). Glede na prejšnje leto se je od vseh naštetih skupin oseb pod pragom tveganja revščine najbolj zmanjšal delež upokojencev (za 6 odstotnih točk), povečal pa delež brezposelnih oseb (za 7 odstotnih točk).

Povprečni dohodek gospodinjstev nekoliko višji

Povprečni letni razpoložljivi (neto) dohodek na gospodinjstvo je znašal 21.286 EUR in je bil tako za 248 EUR višji kot v prejšnjem letu. Povprečni letni razpoložljivi dohodek na člana gospodinjstva se je zvišal za 106 EUR (na 8.519 EUR), povprečni dohodek na ekvivalentnega odraslega člana gospodinjstva, preračunan po OECD-jevi prilagojeni ekvivalenčni lestvici, pa za 137 EUR (na 12.843 EUR).

V kohezijski regiji zahodna Slovenija je bil povprečni razpoložljivi dohodek višji kot v vzhodni Sloveniji. Z najvišjim povprečnim dohodkom na člana in na ekvivalentnega člana so razpolagala gospodinjstva v osrednjeslovenski in obalno-kraški statistični regiji, z najnižjim pa gospodinjstva v pomurski in spodnjeposavski statistični regiji.

Največja deleža v skupnem razpoložljivem dohodku gospodinjstev so predstavljali dohodki iz zaposlitve (58,2 %) in pokojnine (22,6 %). Glede na prejšnje leto se je delež dohodkov iz zaposlitve ter družinskih in socialnih prejemkov v skupnem razpoložljivem dohodku gospodinjstev nekoliko znižal, medtem ko se je delež dohodka iz samozaposlitve, pokojnin in drugih dohodkov nekoliko zvišal.

410.000 oseb izpostavljenih tveganju socialne izključenosti

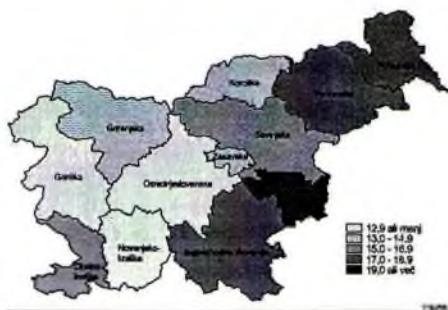
Tudi stopnja tveganja socialne izključenosti se glede na prejšnje leto ni spremenila. Znašala je 20,4 %; to pomeni, da je bilo v letu 2014 v Sloveniji 410.000 oseb izpostavljenih tveganju

socialne izključenosti. Stopnja tveganja revščine se ni spremenila, stopnja resne materialne prikrajšanosti se je glede na prejšnje leto znižala za 0,1 odstotne točke, stopnja zelo nizke delovne intenzivnosti pa se je zvišala za 0,7 odstotne točke. Stopnja tveganja socialne izključenosti se kljub visokemu povečanju števila oseb, ki so živele v gospodinjstvih z zelo nizko delovno intenzivnostjo, ni zvišala, saj je šlo večinoma za osebe, ki so že bile pod pragom tveganja revščine.

Stopnja tveganja revščine najvišja v spodnjeposavski statistični regiji

Stopnja tveganja revščine je bila najvišja v spodnjeposavski (19,9 %), pomurski (17,5 %), jugovzhodni Sloveniji (17,4 %) in podravski statistični regiji (17,3 %), najnižja pa v notranjsko-kraški (11,3 %) in osrednjeslovenski statistični regiji (11,4 %). Pod pragom tveganja revščine je živel največ ljudi v osrednjeslovenski (59.000) in podravski statistični regiji (52.000), najmanj pa v notranjsko-kraški (6.000) in zasavski statistični regiji (7.000).

Karta 1: Stopnja tveganja revščine, statistične regije, Slovenija, 2014

<http://www.stat.si/statweb/pregled-podrocja?idp=116&headerbar=2>,

Zaposleni, samozaposleni in brezposelni

Anketno brezposelne osebe <i>3. četrletje 2015</i>	87.000 (število)	
Registrirane brezposelne osebe <i>oktober 2015</i>	107.488 (število)	
Delovno aktivno prebivalstvo po Anketi o delovni sili <i>3. četrletje 2015</i>	934.000 (število)	
Delovno aktivno prebivalstvo po registrskih virih <i>oktober 2015</i>	810.406 (število)	
Stopnja anketne brezposelnosti <i>3. četrletje 2015</i>	8,6 (%)	
Stopnja registrirane brezposelnosti <i>oktober 2015</i>	11,7 (%)	
Povprečna stopnja registrirane brezposelnosti <i>leto 2014</i>	13,1 (%)	

<http://www.stat.si/statweb/>,

31. 12. 2015 – Največ izdatkov za socialno zaščito: 18,0 % BDP

Sektor država je v letu 2014 namenil največ izdatkov za socialno zaščito (18,0 % BDP) in javno upravo (7,5 % BDP).

<http://www.stat.si/StatWeb/prikazi-novico?id=4988&idp=15&headerbar=13>,

Povprečna mesečna neto plača za december 2014 je znašala 1.021,37 EUR.

Povprečna mesečna neto plača za december 2014 je znašala 1.021,37 EUR in je bila za približno 15 EUR višja od povprečne mesečne neto plače za leto 2014.

Povprečna mesečna plača za december 2014 nižja od plače za november predvsem zaradi višjih izrednih izplačil, izplačanih z novembrsko plačo

Povprečna mesečna neto plača za december 2014 je znašala 1.021,37 EUR; v primerjavi s plačo za november 2014 je bila nižja za 3,1 %, in sicer predvsem zato, ker so bila z novembrsko plačo izplačana višja izredna izplačila. V primerjavi s plačo za december 2013 je bila povprečna mesečna neto plača za december 2014 višja za 1,4 %. Povprečna mesečna bruto plača za december 2014 je znašala 1.569,14 EUR. Glede na november 2014 je bila nižja za 3,9 %, glede na december 2013 pa višja za 1,6 %.

Povprečna mesečna neto plača v letu 2014 je znašala 1.005,64 EUR. To je nominalno za 0,9 %, realno pa za 0,7 % več, kot je znašala povprečna mesečna neto plača za leto 2013. Povprečna mesečna bruto plača v letu 2014 je znašala 1.540,50 EUR; v primerjavi s povprečno mesečno bruto plačo v prejšnjem letu se je zvišala, nominalno za 1,1 %, realno pa za 0,9 %.

Povprečna mesečna neto plača je bila v letu 2014 v javnem in zasebnem sektorju višja kot v letu 2013. Povprečna mesečna neto plača v letu 2014 je znašala v javnem sektorju 1.142,34 EUR (od tega v sektorju država 1.128,43 EUR), v zasebnem sektorju pa 932,62 EUR. V javnem sektorju se je povprečna mesečna neto plača v letu 2014 v primerjavi z letom 2013 zvišala za 0,9 % (od tega v sektorju država za 0,6 %), v zasebnem sektorju pa za 1,0 %.

Povprečna mesečna neto plača v letu 2014 nekoliko nižja kot v prejšnjem letu le v zasavski statistični regiji

Povprečna mesečna neto plača v letu 2014 je bila najvišja v osrednjeslovenski statistični regiji; znašala je 1.088,13 EUR. Blizu slovenskemu povprečju so bile plače v jugovzhodni Sloveniji in v gorenjski statistični regiji; v prvi je znašala v povprečju 1.019,01 EUR neto, v drugi pa 1.001,38 EUR neto. Najnižjo povprečno mesečno neto plačo v letu 2014 so tako kot prejšnje leto imeli v notranjsko-kraški statistični regiji, in sicer je znašala 907,05 EUR. Povprečna mesečna neto plača v letu 2014 se je sicer v primerjavi s prejšnjim letom v vseh statističnih regijah zvišala, razen v zasavski statistični regiji; tam se je neznatno znižala (za 0,3 %).

<http://www.stat.si/StatWeb/glavnanavigacija/podatki/prikazistaronovico?IdNovice=6513>.

Mednarodni dan starejših 2014

V prvi polovici 2014 je v Sloveniji živel 17,5 % oseb, starih vsaj 65 let. Večji delež so predstavljale ženske.

Posebna objava

26.9.2014

»Vsi smo ena generacija!« je geslo letošnjega Festivala za tretje življenjsko obdobje. Ta bo letos organiziran v Ljubljani že štirinajstič. 1. oktober je za mednarodni dan starejših razglasila Generalna skupščina Združenih narodov leta 1990. Na ta dan je starejšim osebam doma in po svetu namenjena posebna pozornost. Poudariti je treba, da družbo soustvarjamo vse generacije in da smo vse med seboj povezane in medsebojno odvisne. Zato so tako prireditelji letos (v aprilu) že drugič organizirali tudi v Mariboru.

Starejši

prebivalci

Število starejših prebivalcev se vztrajno povečuje. O staranju prebivalstva govorimo, ko se delež prebivalcev, starih 65 ali več let, med vsemi prebivalci povečuje. Med prebivalci Slovenije je bilo v prvi polovici leta 2014 17,5 % starejših ali 0,2 odstotne točke več kot konec leta 2013 in 0,5 odstotne točke več kot konec leta 2012. Delež starejših moških med vsemi prebivalci (moškimi) je bil znova nižji (14,3 %) od deleža starejših prebivalk med vsemi prebivalkami (20,6 %). Med državami članicami EU je imela največji delež starejših prebivalcev Italija (21,2 %).

Za Slovenijo je značilno, da ima že od sredine leta 2003 več starega (tj. oseb, starih 65 ali več let) kot mladega prebivalstva (tj. otrok do 15. leta). Delež prebivalcev, mlajših od 15 let, je v prvi polovici leta 2014 znašal 14,6 %, delež prebivalcev, starih 65 ali več let, pa 17,5 %. Indeks staranja (ta pove, v kakšnem razmerju sta si število oseb, starih 65 ali več let, in število oseb, starih manj kot 15 let) je dosegel vrednost 119,6. To pomeni, da je v Sloveniji živel na 100 prebivalcev, mlajših od 15 let, skoraj 120 prebivalcev, starih 65 ali več let. Razlike med spoloma so bile zelo izrazite. Med žensko populacijo je bil namreč delež starejših v primerjavi z mladimi veliko večji (indeks staranja: 146,4) kot med moško populacijo (na 100 moških, mlajših od 15 let, je živel 94 moških, starih 65 ali več let).

Upokojenci v Sloveniji

Intenziteta staranja prebivalstva se kaže tudi v povečevanju števila prejemnikov pokojnin. V Sloveniji je bilo v letu 2013 po podatkih ZPIZ mesečno povprečno 602.311 uživalcev starostnih, predčasnih, invalidskih, družinskih, vdovskih ali delnih starostnih pokojnin iz obveznega zavarovanja, to je 16.903 upokojencev ali 2,9 % več kot v letu 2012. Povprečno število starostnih upokojencev se je v letu 2013 glede na leto 2012 povečalo za 16.274 ali 4,1 %, število invalidskih upokojencev pa se je zmanjšalo za 1.023 ali 1,1 %; število družinskih in vdovskih upokojencev skupaj se je povečalo za 1.558 ali za 1,7 %. Povprečno število uživalcev delnih pokojnin se je povečalo za 94 ali 23,6 %. Med vsemi upokojenci je bilo največ starostnih upokojencev: 69,4 %; med temi je bilo 48,6 % moških in 51,4 % žensk. Med invalidskimi upokojenci je bilo 60,5 % moških in 39,5 % žensk.

Dosežena starost ob upokojitvi in zaslužena pokojnina

Starost uživalcev starostne pokojnine v pretežni meri določajo za njeno pridobitev predpisani pogoji, na upokojevanje pa zelo vplivajo tudi napovedane spremembe predpisov ter zaostrene gospodarske in finančne razmere, ki se trenutno odražajo na trgu dela. Za pridobitev starostne pokojnine sta predpisana pokojninska doba in starost za moške višji kot za ženske. Za moške se zahteva 40 let pokojninske dobe, stari pa morajo biti najmanj 58 let in 8 mesecev. Ženske, ki želijo uveljaviti pravico do starostne pokojnine, morajo imeti 38 let in 8 mesecev pokojninske dobe, stare pa morajo biti najmanj 58 let in 4 mesece. Doba prejemanja pokojnine (tj. čas od upokojitve do smrti) se je pri starostnih upokojencih v obdobju od 2004 do 2013 podaljšala, pri moških na 16 let in 8 mesecev, pri ženskah pa na 22 let in 8 mesecev.

Po podatkih ZPIZ je povprečna mesečna pokojnina brez odtegnjene akontacije, izplačana v obdobju januar–december 2013, znašala nekaj več kot 560 evrov. Od primerljive povprečne mesečne pokojnine, izplačane v obdobju januar–december 2012, je bila nižja za 0,1 %. Povprečna mesečna starostna pokojnina je bila enaka povprečju prejšnjega leta, povprečni zneski drugih vrst pokojnin pa so bili nižji od povprečja prejšnjega leta: invalidskih za 0,6 %, vdovskih in družinskih pa za 2,5 %. Cene življenjskih potrebščin so se v obdobju januar–december 2013 v primerjavi z istim obdobjem prejšnjega leta, zvišale za 1,8 %. Realna vrednost pokojnin pa se je znižala že četrto leto zapored: v letu 2012 za 3,5 %, v letu 2011 za 1,4 % in v letu 2010 za 0,7 %.

Po podatkih UMAR je Slovenija za vse pokojnine namenila približno desetino BDP. Od držav članic EU nameni največji delež izdatkov za pokojnine Italija, približno 16 % ali približno 3 odstotne točke več od povprečja EU.

Aktivni starejši

V zadnjem času pogosto slišimo besedno zvezo »aktivno staranje«, s katero se želi poudariti, da starost še zdaleč ni le odvisno in nedejavno obdobje življenja. To lahko razumemo kot neprekinjeno udejstvovanje na ekonomskem, socialnem, kulturnem in civilnem področju, kot

nadgradnjo že doseženega, in ne le kot podaljšanje fizične aktivnosti ostarelih ali podaljševanje zaposlenosti. Starejši svoj prosti čas preživljajo na različne načine, čedalje več jih uporablja tudi računalnike in internet. V prvi četrtini leta 2013 je računalnik uporabljalo 25 % oseb, starih 65–74 let, večina teh je uporabljala tudi internet. Med temi jih je 18 % uporabljalo internet za branje spletnih novic, časopisov in revij, 16 % za pošiljanje in prejemanje sporočil po elektronski pošti in prav tako 16 % za iskanje informacij, povezanih z zdravjem.

Oskrbovanci v domovih za starejše

Zaradi čedalje izrazitejšega staranja prebivalstva v Sloveniji je tudi povpraševanje po možnostih za bivanje ali oskrbo v domovih za starejše čedalje večje. Socialne mreže so za starejše osebe dragocene in koristne, skupno bivanje z drugimi ljudmi pa je koristno za starejše in mlajše generacije. Potreba posameznikov po pomoči se z visoko starostjo veča. Število oskrbovancev v domovih za starejše se povečuje; v letu 2013 je v domovih bivalo 16.554 oseb, starih 65 ali več let, od tega 24,1 % moških in 75,9 % žensk. Med oskrbovanci v teh domovih so bili moški številnejši do starosti 69 let. V vseh višjih starostnih skupinah pa so bile številnejše ženske, zlasti med osebami, stariimi 80 ali več let; med temi je bilo žensk 82,2 %, moških pa 17,8 %; v primerjavi s prejšnjim letom se je delež žensk med najstarejšimi oskrbovanci (80 ali več let) znižal za 0,5 odstotne točke.

Najpogostejši razlog za sprejem v dom je bila v letu 2013 starost prosilcev, ki so bili bolni (66,7 %). Oskrbnino v domovih za starejše so večinoma plačevali oskrbovanci sami (36,3 %) ali s pomočjo svojcev (29,1 %).

Med vsemi oskrbovanci domov za starejše je bilo tedaj največ oskrbovancev z zahtevnejšimi starostnimi in zdravstvenimi težavami, ki so v celoti potrebovali neposredno osebno pomoč (III. kategorija; 44,3 %). Sledili so oskrbovanci, ki zaradi starosti ali drugih razlogov, ki spremljajo starost, niso bili v celoti sposobni za samostojno življenje in so potrebovali delno neposredno osebno pomoč (I. kategorija; 25,1 %), nato oskrbovanci z zmernimi starostnimi in zdravstvenimi težavami, ki so potrebovali delno neposredno osebno pomoč (II. kategorija; 19,3 %) in oskrbovanci z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju, ki so zaradi starostne demence ali sorodnih stanj potrebovali delno ali popolno osebno pomoč in nadzor (IV. kategorija; 11,3 %).

V posebnih socialnovarstvenih zavodih je v letu 2013 bivalo 2.178 oskrbovancev. Med temi jih je bilo 32,2 % starih 65 ali več let.

Nekaj drugih zanimivih informacij

Starejši prebivalci so izpostavljeni največjemu tveganju revščine. Stopnja revščine v Sloveniji je v letu 2013 znašala 14,5 %, kar pomeni, da je pod pragom tveganja revščine živelo 14,5 % ali približno 291.000 oseb, in med temi je bilo 22 % oseb starih 65 ali več let. Pri starejših moških je

znašala stopnja tveganja revščine 13,2 %, kar je nižje od slovenskega povprečja, pri ženskah pa je bila 25,5 %. Glede na velikost in sestavo gospodinjstva je revščina v letu 2013 najbolj ogrožala enočlanska gospodinjstva starejših žensk (42,1 %).

Največ oseb, starih 65 ali več let, je v letu 2014 imela goriška **statistična regija**, 19,2 %, najmanj pa jugovzhodna Slovenija, 16,4 %. V vsaki od regij je bilo med prebivalci v starostni skupini 65 ali več let število upokojenk višje od števila upokojencev. Delež prebivalcev, starih 65 ali več let, med prebivalci posamezne **občine**, je bil v prvi polovici leta 2014 največji v občini Kostel (28,2 %), najmanjši pa v občini Zavrč (10,4 %). Delež najstarejšega prebivalstva (80 ali več let) med starejšimi je bil največji v občini Gornji Grad (37,9 %), najmanjši pa v občini Log - Dragomer (16,4 %). Največ oseb, ki so dosegle 100 ali več let, je imela občina Ljubljana: 54 (47 žensk in 7 moških).

V juniju 2014 je bilo med osebami, starimi 65 ali več let, 2.050 ali 0,3 % **delovno aktivnih oseb**. Za primerjavo: v starostni skupini 60–64 let je bilo delovno aktivnih še nekaj več kot 13.650 oseb. Registriranih brezposelnih oseb v starostni skupini 60 ali več let je bilo nekaj več kot 4.100. Delovno aktivne osebe, stare 65 ali več let, so delale v različnih dejavnostih. Delež teh oseb je bil največji v dejavnosti kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo, sledili sta dejavnosti zdravstvo in socialna varnost ter izobraževanje.

V Sloveniji doživi **zelo visoko starost** razmeroma malo prebivalcev. V prvi polovici letošnjega leta je bilo starih 100 ali čez 100 let 238 prebivalcev, od tega 37 moških in 201 ženska.

Najpomembnejši **zdravstveni problemi** moških in žensk v starosti 65 ali več let so bolezni srca in ožilja: vsak deseti toliko star prebivalec obiše enkrat v letu splošnega zdravnika zaradi zvišanega krvnega tlaka, vsak dvanajsti zaradi bolezni srca in ožilja, vsak petindvajseti obiše splošno ambulanto zaradi ishemične bolezni srca in vsak petdeseti zaradi možganske kapi. Obolevnost moških, starih najmanj 65 let, je bila, če jo merimo s hospitalizacijami, za tretjino višja kot obolevnost enako starih žensk.

Demenca prizadene okoli odstotek oseb, starih 60 ali več let, in 30–45 % oseb, starih 85 ali več let. Število obolelih za demenco, eno najpogostejših duševnih motenj starejših, se s staranjem povečuje. Med obolelimi je več žensk kot moških, kajti ženske teh let so številnejše od moških.

Demografske napovedi za Slovenijo

Slovenija šteje danes nekaj več kot 2.062.000 prebivalcev. Do leta 2045 naj bi nas bilo po Eurostatovih projekcijah prebivalstva po starosti EUROPOP2013 nekaj več kot 2.076.600, od tega naj bi bilo 29,0 % starejših. Število prebivalcev Slovenije naj bi po letu 2045 začelo upadati, vendar pa naj bi se število starejših povečevalo vse do leta 2055, ko naj bi jih bilo 30,1 %, med temi pa naj bi bilo najstarejših, tj. starih 80 ali več let, 38,3 %. Kazalnik pričakovano trajanje

življenja ob rojstvu, naj bi za dečke, rojene v letu 2045, znašal 81,8 let, za istega leta rojene deklice pa 87,0 let.